

לפני 25 שנה

"העולם הזה" 735
תאריך: 29.11.51

מגאזין בישראל, על מיבצע ראווה חינוכי של מישטרת ישראל למניעת הפרת תקנות התנועה. בכתבה זו היה רובינגר העיר תונאי הישראלי הראשון, שנשתייך בהכנת כתבתו בהליקופטר, במרוץ המצולם, "במוקר" הובאה תמונתו של יוסף הוניגמן, לרגל התחדש מישפטו שבו הואשם בפשעים נגד האנושות. כתבה נוספת במדור "המדונה" עסקה בחניית הביניים של היאל-מאר שאכט, אשף-הכספים של הימלר, בלוד, שהעניק ראיון לעיתונאים ישראלים.

גליון "העולם הזה", שיצא לאור לפני 25 שנה בדיוק, נקט עמדה לצידם של הימאים שמרדו במימסד ההסתדרותי. עורך-השבועון נעצר, בעוון הרבכת כרוז "קריאת אחים לימאים". מועצת פועלי חיפה, גייסה "מתנדבים" על-מנת שיתפסו את מקומותיהם של המורדים על האוניות. שרי-התח"י בורה שלח מאות צווי-תנועה לגיוסם המלא של הימאים ומני היניהם. אבא חושי, ראש-עיריית חיפה, וה"ירד החוקה" של מדינת פועלי חיפה טען: "צרכים להילחם עד הסוף. יש ללמד לקח, אחת ולתמיד, את כל אלה העלולים לחשוב ביום מן הימים שאפשר לשבור את ההסתדרות." חושי אף הרחיק לכת וטען כי המרד כולו נערך לפי הוראה קומאינפורמית* מפורשת — וההוכחות היו כה פוריות עד כי לא היתה אפשרות לפרסמן. טענה נוספת של אבא חושי היתה: קיים אירגון בינאי לאומי להברחת סמים משכרים וסחורות אחרות. אירגון זה, שהיו לו חברים מכון הימאים, מסוכף איך-שהוא ככל העסקי כיש — לרבוני חושי.

..אין המעשלה גרועה מן הציבור שבחר

בה וסובל אותה" * האם ניתן ב־400

שוורים להשביע מדינה שלימה? *

ישראל רוקח: ..תשלום מס אינו חובה

אלא זכות!" * 11 הוודרים של שדה

המענק

"מתי נקבל בשר?"

טלפונאיות הציריות הורות צילצלו ללא הרף לאגף-המזון של משרד-המיסחר והתעשייה. בבקשן תשובה לשאלה החוזרת ונשנית: "מתי נקבל בשר?", שביית הקצבים, הנמשכת זה שבועיים, פגעה למעשה רק בציריות חוץ. הקצבים ניצלו את בוא המישלוח של 400 שוורים תורכיים, הכריזו על שביית בדרשם את העלאת מתח הרווחים.

שה סמכות חלוצית חדשה. ברגע שי ימצאו שוב צעירים, ויהיו גם קומץ זעיר, שיהיו טהורים מן המגיפה הכללית של שחיתות ורדיפה אחרי הנוחיות, הבצע והמותרות. יש צורך בסמלים חדשים, שלא יהיו שוב ריקים מתוכן, שסביבם יכולים להתרכז לחד כל הטובים והיפים, כל אשר יש להם דם ועוד משהו — סמלים של מעשים, של הגשמה עצמית, של הליכה בראש. אפשר לומר שזהו גישה רומנטית, או טופית, זו אמת. אולם מה נעשה — בדור זה ובדור הקודם — שלא בתוקף הגישה הרומנטית והאוטופית? אמת, אי-אפשר להביא המונים לנגב, אך אפשר להביא את הנגב אל ההמונים.

אולם אגף-המזון לא נודעו: 400 ה-שוורים לא היו מספיקים אלא לחלוקה מצומצמת לאיזור אחד בלבד. השוורים נשחטו לצרכי בתי-החולים, וכשאלו הבשר לא היה צריך להיחפז לבוא לכלל הסדר עם הקצבים.

הנפגעים היחידים בסופו של דבר: נציגי ארצות הגושה המזרחית, חסרי הדולרים.

אנשים

כשהתנגד תכרה-הכנסת ישראל רוקח להקלות מרובות מתשלום המיסים העירוניים, הביע את דעתו, שלוותה ב"חוקר-הסכמה של שרה-אוצר, אליעזר קפלן כי תשלום מס איננו חובה אלא זכות. כאשר שאל אותו איש הפועל ה"מזרחי, אליהו גניחובסקי*: "מותר לצטט אותך (כשידונו במיסי הממשלה)?" לא נרתע רוקח והשיב: "כל דבר טוב שלי, רשאי אתה לצטטו".

העוק והנער

לא אסון המטוס של אל-על שהתרסק בשווייץ*, ולא מילחמת-האחים בעין חרוד**, הסבו את עיני הישוב שהיו נשואות, במשך כל השבוע, אל הים. אף כי רוב-רובם של האורחים הסתפקו בתפקיד של צופים במאבק של דוד הקטן בגוליית המשורייני, ידעו גם הם שתמונה זו עלולה להיות לנקודת-מיפנה בתולדות המדינה*** — ההכרעה אם תשלוט בה רוח הענק הפלישתית, או רוחו של הנער הרועה שעזב את עדרו והלך לחזית. בתנ"ך ניצח דויד. אולם למעשה לא היה הדבר חשוב. גם אילו היה גוליית עורף את הנער החוצפני היה מעשהו נשאר מופת לאחרים: עצם העובדה ש-אפשר בכלל לקום נגד הפלישתית, ולהתי-מודד איתה, הוא שיצר היסטוריה.

אמר והושע אייזיק אשל, לי שעבר סגן-אלוף בצה"ל וכיום מנהל מתי-לקת המטעים של יכין, מווחיקי מפא"י וגיסו של משה שרת כאשר השתתפו בצערו על כך שבנו נמרוד אשל, מנהיג המורדים, גויס צרות לו ולמפלגתו: "עלי-נו להכיר בואת ביפא. חיידי: "בוודאי ילקחו דורש תיקונים, ושיש להתחשב בו".

* באותו שבוע התרסק בשווייץ מטוס "אל-על", היחידי בתולדות החברה, מלבד מטוס נוסף שהופל שנתיים מאוחר יותר על-ידי מטוסי-יריודט בולגריים, מעל שמי בולגריה.

** בעין-חרוד החלו מתנהלות מדי יום, תיגרות-ידיים, ומאחוריהן ניסיון של אנשי מפא"י להשליט את מרותם על אנשי ה-מיעוט המפ"מי (אנשי אחדות-העבודה, ש-היוו ביחד עם השומר הצעיר את מפ"ם הגדולה).

*** כיום נוטים, חוקרי מדינה-החברה באוניברסיטאות, לראות בדיכוי "מרד" הימאים" את סוף עצמאותו של דור תש"ח.

אביו של העיתונאי דב גניחובסקי.

קריאת אחים לימאים

מאיים - אתם שכונתם את צי הספינות העברי בליחות ההעפלה האפלים - אתם הנחשונים שזנקו אל הים המוער, בגשמים את עצמם עלי שכם - אתם שמחן שחוחים יצא גודי תפוצים ביבשה והפזים אל צי המיב בים - אתם קצנים ומלחים כשוסים, מתיז העדו לצי ישראל ונטאיי דגלו על נצי מיים - אתם המלקטים הים כמכסר עקק שחור, כמסני קומאנדרים ותברות דומי, כמלחמי מחו, וכפטיק עמל ארזח" - אתם חברים ביבשה הקשורים בים בפשרי המאבקה והמלחמה, מסרבים להאמין לעלילות אלה! יודעת אנו כי לחצים אנו על נחשו הראשונה של כל ימי המלחמה, כי לחצים אנו על נציית נחמת חוקיה, ננו משטר של, כל אנשי המלחמה והפשה לצמנו נאמן, ננו מטייט טעם של, אנשי ששטר - אנו פוראים לכם - התחזקו במלחמתכם! מנגד, ליד הסוף, רואים אתם את הספינות-המיים והמשחתים - אולם, הצי שכל בבל מבלתי טעיר אלהם אלי, לא ייחזק לנחמכם ממש לא יושלל צי ישראל על ידי הפונגים במסכרת להפזת אצות ימאים, אשר לא תחן הימאה הנביריה, טעם נלכס!

זכר החרים והחסד מאמה האמנם הישראליים תוכר-המצבת והכבודת ערה הקיפור ומחדשו ביד בניה החוכיים של הספינותיו

נעה 11:1	מתי מנד	נפילי מס	אברהם ניניו	עוזק שדה
משה רבינו	משה זמיר	ארי טע	יודת בן	היינריך
חן שום	חיים ולישטיין	ירושלם קאסיין	ששון צנור	ארי אבנרי
אבא שובר	אבס ניראל	ג. ב. יהיה	מבא טון	חיים תפר

הכרוז שהוכף בו"א, חיכה ירושלים לחמיכה בימאים

אפיק לאן? למבוי סתום. שהרי אין המדינה שלה גרועה מן הציבור שבתר בה וסובל אותה. כיושבי עיר, כן ראשיתה. יש טענות רבות מאד אל הממשלה, אל המישטר כולו — על מדינאות, מפקד דוד, סופריו, עיתונאיו, מתכניו. כשהיו צעירים שימשו דוגמה להקרבה עצמית, להגשמה אישית. בתוקף סמכותם המוסרית הזאת ביצעו מהפכה גדולה בחיי העם. אז לא עמדו בראש, אלא הלכו בראש, לא תבעו מאחרים את אשר לא היו הם הראשונים לקיים בעצמם, על גופם. כל זה מת — כי עייף הדור, אינו מסוגל למאמץ-בתולין. במבצ של התנוונות מוסרית, של ציי-ניות, לא אובדן האמון, הייבת כל מהפכה להתחיל בלב מחוללית. היא התחיל שעה שעשרים או חמישים, או מאה צעירים בעלי חטי-שדרה, בעלי "דם", יכריזו: החל מן היום נהיה אנחנו אחרים. החל מן היום נתבע מעצמנו, נקיים בעצמנו — לפני שנבוא ונדרוש מאחרים. במילים אחרות: המהפכה הושייתה תתי-חיל ברגע שתקום סמכות מוסרית חדי-... יישנה בארץ התמוטטות כללית של המוסר. נהרס ונשבר רצון ה"הקרבה העצמית, רצון ההתנדבות. אין זה מיקרה שדווקא במיקרה הימאים נתנו למילה "מתנדב" פירושי-זנוגים חדש. כשם נרדף לתואר "מפר שבייתה", כל התחדי-שות, כל צעד קדימה מתוך הבין והרפס של התנוונות הנוכחית, חובה עליהם-ל-התחיל מכאן. נוח ביותר להגיד: אשמה הממשלה, או אף: אשם המשטר. זה פותח אפיק רחב להכרזות, החלטות, איסופות וכינוסים, * עורך "העולם הזה" נעצר ביחד עם השחקן "בומבה" צור, והשניים שוחררו בערבות של 50 ל"י כל אחד, על-ידי חצקל איש-כסית. ** קומאינפורם ארגון-העל של המיפ-לגות הקומוניסטיות במיזרח-אירופה, בראי-שית שנות ה'50.